

บทที่ 1
บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นกลไกที่มีความสำคัญต่อการรักษาความสงบสุขของสังคมโลก แม้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะมีหรือไม่มีสนธิสัญญาระหว่างรัฐโดยอาศัยการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ ซึ่งดูคล้ายว่าจะมีความกว้างขวาง และสามารถเชื้ออำนาจต่อการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชาคมโลก ในการต่อสู้กับอาชญากรรมและส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ก็ตาม แต่จากประสบการณ์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งในบริบทของสังคมโลก และในบริบทที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ยังพบว่าคงมีอุปสรรคของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอยู่ ปัญหาสำคัญประการหนึ่งก็เนื่องมาจากปริมาณที่มีจำนวนน้อย แต่มีความหลากหลายของสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาก เพราะแต่ละประเทศมีแนวคิดในการกำหนดประเภทความผิด และรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน อันเป็นผลให้สนธิสัญญาไม่สอดคล้องในแนวทางเดียวกัน

สหประชาชาติโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงรับรอง "สนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน" โดยข้อมติที่ 45/116 อันสามารถใช้เป็นกรอบมาตรฐานระดับหนึ่งให้แก่ภาคีสมาชิก นำไปปรับปรุงกฎหมาย หรือทำข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของตน เพื่อให้สอดคล้องและเชื้ออำนาจต่อการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้อย่างขึ้น

ในส่วนของประเทศไทยพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 ถือเป็นกฎหมายแม่บทว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ปัจจุบัน(พ.ศ.2550) มีอายุประมาณ 78 ปี หลักเกณฑ์บางอย่างจึงอาจไม่เข้ากับยุคสมัย จึงจำเป็นต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนานาประเทศ สองแนวทางสำคัญที่ประเทศไทยได้ดำเนินการ คือ การปรับปรุงกฎหมายแม่บทว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และการทำข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งทั้งสองแนวทางได้มีการนำเอาหลักเกณฑ์หรือกระบวนการจากสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน มาบัญญัติไว้อย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะได้ทำการประเมินสถานการณ์โลกเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในปัญหาสำคัญบางประเด็น ซึ่งนำไปสู่การมีสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน อันจะสามารถเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกฎหมาย หรือทำข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทย อีกทั้งจะได้ทำการวิเคราะห์ว่าสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนี้ จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เคยมีของประเทศไทยได้หรือไม่เพียงใด

2. สมมติฐานของการวิจัย

สนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทยและนานาชาติ ซึ่งประเทศไทยสมควรนำสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติในบางส่วน ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาใช้เพื่อปรับปรุงกฎหมาย และแนวปฏิบัติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินสถานการณ์โลกเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในปัญหาสำคัญบางประเด็นจากทฤษฎี และการปฏิบัติ พร้อมทั้งยกตัวอย่างกรณีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น

2. เพื่อศึกษาถึงสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแก่ประเทศไทย และนานาชาติว่ามีหลักการที่สำคัญอย่างไร และจากประเด็นปัญหาบางประการที่โลกเผชิญอยู่นั้นสนธิสัญญาแม่แบบจะสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้หรือไม่

3. เพื่อศึกษาถึงกรณีของประเทศไทยว่า มีประสบการณ์ที่พบปัญหาเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในประเด็นที่ยกเป็นตัวอย่างนั้นบ้างหรือไม่ และหากประเทศไทยได้ทำการปรับปรุงกฎหมาย หรือทำข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยอาศัยสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหประชาชาติ จะสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ได้หรือไม่เพียงไร

4. เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ว่า สนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จะสามารถช่วยประเทศไทยแก้ไขในการปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้หรือไม่อย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติ ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ช่วยแก้ไขปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแก่ประเทศไทยและนานาชาติ อันเนื่องมาจากปริมาณและความหลากหลายของสนธิสัญญา ทำให้ที่ผ่านมามีความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้พบอุปสรรคอยู่เสมอ

โดยส่วนแรกจะเป็นการประเมินสถานการณ์โลก จากบริบทในปัญหาบางประการเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยศึกษาถึงปัญหาที่สำคัญบางประเด็น ทั้งในมิติของสบัญญัติ สารบัญญัติ และองค์กร

ในส่วนที่สอง จะศึกษาถึงสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนว่ามีหลักการที่สำคัญ ๆ อย่างไร และในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องในส่วนแรกสนธิสัญญาแม่แบบจะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้หรือไม่ เพียงไร

ในส่วนที่สามจะศึกษาถึงกรณีของประเทศไทยว่า มีปัญหาและกรณีศึกษาอย่างไรบ้างเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กล่าวถึงในส่วนแรก และหากประเทศไทยได้ดำเนินการตามสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะสามารถแก้ปัญหาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น ๆ ได้หรือไม่ เพียงไร

และในส่วนสุดท้ายจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด มาวิเคราะห์ว่าประเทศไทยสมควรนำสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติ ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน มาใช้เพื่อปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือไม่ และผู้เขียนมีข้อเสนอแนะอย่างไร

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลจากสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหประชาชาติ และสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนในลักษณะต่าง ๆ หนังสือกฎหมาย ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร รายงานทางวิชาการ ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสถานการณ์โลกเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ในปัญหาสำคัญบางประเด็นจากประสบการณ์ที่มีอยู่แล้ว และตัวอย่างกรณีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น

2. ทำให้ทราบถึงสนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแก่ประเทศไทย และนานาชาติว่ามีหลักการที่สำคัญอย่างไร และจากประเด็นปัญหาบางประการที่โลกเผชิญอยู่นั้นสนธิสัญญาแม่แบบจะสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้หรือไม่

3. ทำให้ทราบถึงกรณีของประเทศไทยว่า มีประสบการณ์ที่พบปัญหาเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในประเด็นที่ยกเป็นตัวอย่างนั้นบ้างหรือไม่ และหากประเทศไทยได้ทำการปรับปรุงกฎหมาย หรือทำข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยอาศัยสนธิสัญญาแม่แบบว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหประชาชาติ จะสามารถแก้ปัญหานั้น ๆ ได้หรือไม่เพียงไร

4. ทำให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ว่า สนธิสัญญาแม่แบบของสหประชาชาติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จะสามารถช่วยประเทศไทยแก้ไขและป้องกันปัญหาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้หรือไม่อย่างไร